

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1956

Vyhlásené: 18.12.1956 Časová verzia predpisu účinná od: 01.04.1959 do: 29.12.1959

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

56

Vládne nariadenie

z 18. decembra 1956

o nemocenskom a dôchodkovom poistení členov jednotných roľníckych družstiev a o dôchodkovom poistení jednotlivo hospodáriacich roľníkov a iných osôb samostatne hospodáriacich

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 90 zákona č. 55/1956 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej len „zákon“):

§ 1

Účel nariadenia

Účelom tohto nariadenia je zabezpečiť členov jednotných roľníckych družstiev, jednotlivo hospodáriacich roľníkov a iné osoby samostatne hospodáriace na prípad staroby a invalidity, ich rodinných príslušníkov na prípad straty živila a členov jednotných roľníckych družstiev so spoločným hospodárením tiež na prípad nemoci.

Prvá časť

Nemocenské a dôchodkové poistenie členov jednotných roľníckych družstiev so spoločným hospodárením (III. a IV. typu)

§ 2

Osobný rozsah

(1) Poistenia podľa tejto časti nariadenia môžu byť účastní len členovia jednotných roľníckych družstiev III. a IV. typu (ďalej len „družstvá“, „družstevníci“).

(2) Za družstevníkov sa považujú na účely tohto nariadenia tiež osoby, ktoré trvale v družstve pracujú a nie sú k družstvu v pracovnom pomere ani jeho členmi.

Nemocenské poistenie družstevníkov

§ 3

Zmluva o nemocenskom poistení družstevníkov

(1) Družstvo môže uzavrieť s výkonným orgánom okresného národného výboru vykonávajúcim sociálne zabezpečenie zmluvu o nemocenskom poistení družstevníkov, ktorí nie sú zamestnancami v trvalom pracovnom pomere ani nepoživajú starobný alebo invalidný (čiastočný invalidný) dôchodok z dôchodkového zabezpečenia (poistenia) alebo obdobné dôchodky podľa osobitných predpisov.

(2) Družstevníkom, ktorí sú poistení podľa zmluvy o nemocenskom poistení družstevníkov, poskytujú za podmienok určených zmluvou preventívnu a liečebnú starostlivosť orgány

zdravotníckej správy. Kúpeľnú starostlivosť poskytuje zdravotnícka správa na vrub sociálneho zabezpečenia. Ostatné vecné, ako aj peňažné dávky uvedené v zmluve poskytujú orgány sociálneho zabezpečenia.

(3) Štátny úrad sociálneho zabezpečenia určí po dohode s Ministerstvom zdravotníctva vyhláškou v úradnom liste podrobnosti.

Dôchodkové poistenie družstevníkov

§ 4

Osobný rozsah

Družstevník, ktorý nie je zamestnancom v trvalom pracovnom pomere ani nepožíva starobný alebo invalidný (čiastočný invalidný) dôchodok z dôchodkového zabezpečenia (poistenia) alebo obdobné dôchodky podľa osobitných predpisov, je poistený na dávky dôchodkového poistenia uvedené v tomto nariadení.

§ 5

Druhy dávok

Z dôchodkového poistenia družstevníkov sa poskytujú:

1. dôchodky:
  - a) starobný,
  - b) invalidný a čiastočný invalidný,
  - c) vdovský (vdovecký),
  - d) sirotsky;
2. dávky pri pracovnom úraze;
3. výchovné;
4. zvýšenie dôchodku:
  - a) za každý rok práce v družstve,
  - b) pre bezvládnosť;
5. zabezpečenie dôchodcov v nemoci.

§ 6

Výška dôchodku. Poistné

(1) Družstevník sa môže poistiť podľa svojej voľby na starobný (invalidný) dôchodok

vo výške mesačne	za poistné mesačne
Kčs	Kčs
230	14
270	26
310	40
350	54
390	70
440	88.

(2) Vláda môže určiť, že sa družstevníci môžu poistiť i na vyššie dôchodky, než sú uvedené v odseku 1, a určiť poistné.

(3) Voľba výšky poisteného dôchodku sa vykonáva uzatvorením zmluvy. Ak družstevník neuzavrie zmluvu, je poistený na najnižší dôchodok 230 Kčs mesačne.

§ 7

Všeobecné podmienky nároku na dávky

Dávky dôchodkového poistenia náležia družstevníkovi, popri prípade jeho pozostalým, ak sú splnené podmienky pre nárok na tú ktorú dávku a ak je zročné poistné za celú dobu trvania poistenia zaplatené; poistné dlhované za čas najviac jedného roka pred vznikom nároku na dávku možno však doplatiť do šesť mesiacov po vzniku tohto nároku.

§ 8

Starobný dôchodok

(1) Starobný dôchodok náleží po dovŕšení 65 rokov družstevníkovi, ktorý je poistený aspoň osem rokov, a družstevníčke, ktorá je poistená aspoň päť rokov, ak nepoberajú invalidný dôchodok a

- a) pracujú v družstve podľa svojich schopností alebo
- b) sú trvale neschopní práce v družstve.

Splnenie podmienky uvedenej pod písm. a) sa nevyžaduje, ak nemôže družstevník (družstevníčka) pracovať v družstve z vážnych dôvodov.

(2) Starobný dôchodok náleží tiež družstevníkovi (družstevníčke), ktorý dovŕšil 60 rokov, je poistený aspoň 20 rokov a splňuje ostatné podmienky uvedené v odseku 1.

§ 9

Invalidný a čiastočný invalidný dôchodok

(1) Invalidný alebo čiastočný invalidný dôchodok náleží družstevníkovi, ktorý získal potrebnú dobu poistenia (§ 10), ak sa v dobe trvania poistenia alebo do dvoch rokov po jeho zániku stal pre trvalé zhoršenie zdravotného stavu invalidným alebo čiastočne invalidným; čiastočný invalidný dôchodok však náleží, len ak pracuje družstevník ďalej v družstve podľa svojich schopností.

(2) Čiastočný invalidný dôchodok je 60% invalidného dôchodku.

(3) Vláda určí, kedy sa považuje družstevník za invalidného alebo čiastočne invalidného.

§ 10

Potrebná doba poistenia

(1) Doba poistenia potrebná pre nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok je u družstevníkov vo veku

nad 20 rokov do 22 rokov	1 rok
nad 22 rokov do 24 rokov	2 roky
nad 24 rokov do 26 rokov	3 roky
nad 26 rokov do 28 rokov	4 roky
nad 28 rokov	5 rokov.

U družstevníkov vo veku nad 28 rokov sa doba poistenia potrebná pre nárok zisťuje z posledných desiatich rokov počítaných späť od vzniku invalidity (čiastočnej invalidity). Ak sa družstevník stal invalidným alebo čiastočne invalidným pred dovŕšením 20 rokov alebo následkom pracovného úrazu (nemoci z povolania), stačí i doba poistenia kratšia než rok.

(2) Ak družstevník získal dobu poistenia v niektorom z vekových pásiem (odsek 1) a ak bol potom nepretržite poistený, považuje sa za získanú dobu poistenia potrebná v najbližšie vyššom vekovom pásme; do doby nepretržitého poistenia sa počítajú tiež náhradné doby (§ 6 ods. 2 zákona).

(3) Doba, po ktorú družstevník poberal čiastočný invalidný dôchodok, sa posudzuje pre vznik nároku na dôchodok podľa tohto nariadenia ako doba poistenia.

(4) Doba poistenia potrebná pre nárok na invalidný (čiastočný invalidný) dôchodok sa považuje vždy za získanú, ak ide o vdovu, ktorá bola družstevníčkou v čase smrti manžela alebo sa ňou stala do jedného roku po zániku nároku na vdovský dôchodok a bola potom nepretržite poistená až do dňa, keď sa stala invalidnou (čiastočne invalidnou).

§ 11

Dôchodky pozostalých

(1) Vdovský (vdovecký) a sirotsky dôchodok náležia pozostalým po družstevníkovi za podmienok určených predpismi o sociálnom zabezpečení (§§ 20, 21, 23 a 24 zákona).

(2) Dôchodky pozostalých sa vymeriavajú zo starobného, invalidného alebo čiastočného invalidného dôchodku družstevníka, počítajúc v to i zvýšenie dôchodku podľa § 12 ods. 2 a § 14.

(3) Vdovský (vdovecký) dôchodok je 70 % dôchodku družstevníka (odsek 2). Sirotsky dôchodok polosiroty je štvrtina dôchodku družstevníka, najmenej však 120 Kčs mesačne; sirotsky dôchodok úplnej siroty je polovica dôchodku družstevníka, najmenej však 200 Kčs mesačne.

§ 12

Dávky pri pracovnom úraze

(1) Družstevníkom a ich rodinným príslušníkom poskytujú orgány zdravotníckej správy pri pracovnom úraze (nemoci z povolania) bezodplatne preventívnu a liečebnú starostlivosť.

(2) Ak vznikla invalidita (čiastočná invalidita) pracovným úrazom (nemocou z povolania), zvyšuje sa invalidný dôchodok o 50 Kčs mesačne a čiastočný invalidný dôchodok o 30 Kčs mesačne.

(3) Ak zomrel družstevník alebo jeho rodinný príslušník následkom pracovného úrazu (nemoci z povolania), možno poskytnúť osobám, ktoré vypravili pohreb, pohrebné.

(4) Pracovným úrazom je úraz, ktorý družstevník utrpel pri prevádzke poľnohospodárskeho závodu (družstevného alebo vlastného).

§ 13

Výchovné

(1) Výchovné náleží na každé dieťa (§ 24 zákona) požívateľa starobného, invalidného alebo čiastočného invalidného dôchodku, ktoré by malo pri úmrtí družstevníka nárok na sirotsky dôchodok. Výchovné nenáleží na dieťa, ktoré požíva sirotsky dôchodok alebo na ktoré prislúcha prídavok na deti (výchovné podľa predpisov o materiálnom zabezpečení príslušníkov ozbrojených síl). Výchovné taktiež nenáleží na dieťa, na ktoré neprislúcha prídavok na deti len preto, že zamestnanec nesplnil určené podmienky.

(2) Výchovné je mesačne na jedno dieťa 70 Kčs, na dve deti 170 Kčs, na tri deti 310 Kčs, na štyri deti 490 Kčs a zvyšuje sa na každé ďalšie dieťa o 220 Kčs mesačne.

(3) Výchovné náleží do skončenia povinnej školskej dochádzky dieťaťa a potom za rovnakých podmienok ako sirotsky dôchodok.

(4) Ináč platia o výchovnom predpisy o sociálnom zabezpečení (§ 30 zákona).

§ 14

Zvýšenie dôchodku

Dôchodok, na ktorý je družstevník poistený (§ 6), sa zvyšuje o 1 % za každý rok práce v družstve.

§ 15

Zvýšenie pre bezvládnosť

Dôchodky možno zvýšiť pre bezvládnosť dôchodcu až o polovicu za podmienok určených predpismi o sociálnom zabezpečení (§ 31 zákona).

§ 16

Sociálny fond

(1) Zabezpečenie družstevníkov nemocenským a dôchodkovým poistením podľa tohto nariadenia sa nadlepšuje z prostriedkov sociálneho fondu družstva. Orgány sociálneho zabezpečenia sú nápomocné družstvám pri zakladaní sociálnych fondov a pri plnení úloh súvisiacich s hospodárením s prostriedkami sociálneho fondu.

(2) Štátny úrad sociálneho zabezpečenia môže určiť po dohode s Ministerstvom poľnohospodárstva a lesného hospodárstva podrobnosti.

§ 17

Poistné dôchodkového poistenia

(1) Poistné za uplynulý mesiac je zročné do 15. dňa nasledujúceho mesiaca. Orgány sociálneho zabezpečenia môžu povoliť, aby sa poistné odvádzalo v iných než mesačných lehotách.

(2) Poistné uhradzuje družstevník.

(3) Poistné vyberá a odvádza družstvo.

(4) Platobný výmer na poistné a na penále alebo výkaz nedoplatkov sú exekučným titulom pre súdnu alebo správnu exekúciu a sú vykonateľné, ak od ich doručenia uplynulo 15 dní. Doložku vykonateľnosti pripojí orgán sociálneho zabezpečenia.

§ 18

Vykonávacie predpisy

Štátny úrad sociálneho zabezpečenia určí vyhláškou v úradnom liste podrobnosti o dôchodkovom poistení družstevníkov, najmä o tom, kedy poistenie vzniká a zaniká, kedy sa má považovať pracovný pomer družstevníka, ktorý je zároveň zamestnancom, za trvalý (§ 4), ako sa určia nároky pri zmene zmluvy o výške poisteného dôchodku, za akých podmienok si družstevník môže voľiť poistenie na dôchodok podľa tohto nariadenia i za dobu poistenia zo samostatnej činnosti pred vstupom do družstva, za akých podmienok a aké dávky sa poskytujú pri pracovnom úraze rodinným príslušníkom družstevníkov, ktorí nie sú členmi družstva, a dôchodcom, ktorí v družstve pracujú, a ako družstvo prihlasuje družstevníkov k dôchodkovému poisteniu.

Druhá časť

Dôchodkové poistenie jednotlivo hospodáriacich roľníkov a ostatných osôb samostatne hospodáriacich, členov jednotných roľníckych družstiev I. a II. typu a spolupracujúcich členov rodín

§ 19

Rozsah platnosti

(1) Osoby samostatne hospodáriace a spolupracujúci členovia ich rodín sú poistení na dávky dôchodkového poistenia podľa tohto nariadenia, pokiaľ nie sú zamestnancami v trvalom pracovnom pomere ani nepoživávajú starobný alebo invalidný (čiastočný invalidný) dôchodok z dôchodkového zabezpečenia (poistenia) alebo obdobné dôchodky podľa osobitných predpisov.

(2) Osobami samostatne hospodáriacimi sú osoby, ktoré sú zárobkovo a osobne činné na vlastný vrub, najmä jednotlivo hospodáriaci roľníci, živnostníci a súkromní učitelia. Za jednotlivo hospodáriacich roľníkov sa považujú na účely tohto nariadenia tiež členovia jednotných roľníckych družstiev I. a II. typu.

(3) Spolupracujúcimi členmi rodiny sú rodičia, svokor, svokra, teš, testiná, zať, ovdovená nevesta, družka, súrodenci a deti od skončenia povinnej školskej dochádzky, ak žijú s osobou samostatne hospodáriacou v spoločnej domácnosti, trvale sa zúčastňujú jej zárobkovej činnosti, nahradzujú ináč nevyhnutnú cudziu pracovnú silu a nepodliehajú poisteniu už ako zamestnanci alebo osoby samostatne hospodáriace.

(4) Manželka osoby samostatne hospodáriacej alebo spolupracujúceho člena rodiny nie je poistená ako osoba samostatne hospodáriaca alebo spolupracujúci člen rodiny pre svoju účasť na zárobkovej činnosti osoby samostatne hospodáriacej.

(5) Ustanovenia §§ 20 až 31 a § 35 o dôchodkovom poistení osôb samostatne hospodáriacich platia tiež pre spolupracujúcich členov rodín, pokiaľ sa v nich neustanovuje inak.

§ 20

Druhy dávok

Z dôchodkového poistenia osôb samostatne hospodáriacich sa poskytujú:

1. dôchodky:
  - a) starobný,
  - b) invalidný,
  - c) vdovský (vdovecký),
  - d) sirotský;
2. dávky pri pracovnom úraze;
3. výchovné;
4. zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť;
5. ošetrovanie detí osôb samostatne hospodáriacich v nemocnici;
6. zabezpečenie dôchodcov v nemoci.

§ 21

Všeobecné podmienky nároku na dávky

(1) Dávky dôchodkového poistenia náležia osobe samostatne hospodáriacej, poprípade jej pozostalým, ak sú splnené podmienky pre nárok na tú ktorú dávku a ak je zročné poistné za celú

dobu trvania poistenia zaplatené; poistné dlhované za čas najviac pol roka pred vznikom nároku na dávku môže sa však doplatiť do troch mesiacov po vzniku tohto nároku.

(2) Za minulú dobu náležia dávky dôchodkového poistenia najviac za čas dvoch mesiacov pred uplatnením nároku.

§ 22

Starobný dôchodok

(1) Starobný dôchodok náleží osobe samostatne hospodáriacej po dovŕšení 65 rokov, ak je poistená aspoň 8 rokov, nepožíva invalidný dôchodok a zanechala zárobkovú činnosť so súhlasom výkonného orgánu miestneho národného výboru; splnenie podmienky zanechania zárobkovej činnosti sa nevyžaduje, ak osoba samostatne hospodáriaca dovŕšila 70 rokov a ak ide o ženu, 65 rokov.

(2) Starobný dôchodok náleží spolupracujúcemu členovi rodiny po dovŕšení 65 rokov, ak je poistený aspoň 8 rokov a nepožíva invalidný dôchodok.

§ 23

Invalidný dôchodok

(1) Invalidný dôchodok náleží osobe samostatne hospodáriacej, ktorá získala potrebnú dobu poistenia, ak sa v dobe trvania poistenia alebo do dvoch rokov po jeho zániku stala pre trvalé zhoršenie zdravotného stavu invalidnou.

(2) Vláda určí, kedy sa považuje osoba samostatne hospodáriaca za invalidnú.

(3) Ustanovenie § 10 platí obdobne.

§ 24

Výška dôchodku

Invalidný (starobný) dôchodok osoby samostatne hospodáriacej je:

pri priemernom ročnom vymeriavacom základe	do 6 rokov poistenia	po 6 rokoch poistania	po 8 rokoch poistenia	po 10 rokoch poistenia
Kčs	Kčs mesačne	Kčs mesačne	Kčs mesačne	Kčs mesačne
do 2 100	210	230	230	230
od 2 101 do 3 300	225	245	260	270
od 3 301 do 4 500	234	260	276	294
od 4 501 do 5 700	243	269	298	318
od 5 701 do 7 800	252	284	314	340
od 7 801 do 10 200	261	299	336	370
nad 10 200	270	308	350	390.

§ 25

Dôchodky pozostalých

(1) Vdovský (vdovecký) a sirotsky dôchodok náleží pozostalým po osobe samostatne hospodáriacej za podmienok určených predpismi o sociálnom zabezpečení (§§ 20, 21, 23 a 24 zákona).

(2) Dôchodky pozostalých po osobe samostatne hospodáriacej sa vymeriavajú zo starobného (invalidného) dôchodku, počítajúc v to aj zvýšenie dôchodku (§ 26 ods. 2).

(3) Vdovský (vdovecký) dôchodok je 70 % dôchodku osoby samostatne hospodáriacej (odsek 2). Sirotský dôchodok polosiroty je štvrtina dôchodku osoby samostatne hospodáriacej, najmenej však 120 Kčs mesačne; sirotský dôchodok úplnej siroty je polovica dôchodku osoby samostatne hospodáriacej, najmenej však 200 Kčs mesačne.

§ 26

Dávky pri pracovnom úraze

(1) Jednotlivo hospodáriacim roľníkom, spolupracujúcim členom ich rodín a rodinným príslušníkom poskytujú orgány zdravotníckej správy bezodplatne preventívnu a liečebnú starostlivosť pri pracovnom úraze (nemoci z povolania). Pracovným úrazom je úraz, ktorý sa prihodil pri prevádzke poľnohospodárskeho závodu.

(2) Jednotlivo hospodáriacim roľníkom a spolupracujúcim členom rodín osôb samostatne hospodáriacich, ktorí sa stali následkom pracovného úrazu (nemoci z povolania)

a) invalidnými, možno invalidný dôchodok zvýšiť o 50 Kčs mesačne,

b) čiastočne invalidnými, možno poskytnúť čiastočný invalidný dôchodok vo výške 60 % invalidného dôchodku spolu so zvýšením o 30 Kčs mesačne.

(3) Ak zomrel jednotlivo hospodáriaci roľník, spolupracujúci člen jeho rodiny alebo jeho rodinný príslušník následkom pracovného úrazu (nemoci z povolania), možno poskytnúť osobám, ktoré vypravili pohreb, pohrebné.

(4) Vláda určí, kedy sa považuje jednotlivo hospodáriaci roľník a spolupracujúci člen rodiny osoby samostatne hospodáriacej za invalidného alebo čiastočne invalidného následkom pracovného úrazu (nemoci z povolania).

(5) Štátny úrad sociálneho zabezpečenia určí, aké dávky a za akých podmienok sa poskytujú rodinným príslušníkom roľníkov a spolupracujúcich členov ich rodín pri pracovnom úraze.

§ 27

Výchovné

Výchovné náleží na každé dieťa požívateľa starobného alebo invalidného dôchodku, ktoré by malo pri úmrtí osoby samostatne hospodáriacej nárok na sirotský dôchodok (§ 24 zákona); ináč platia o poskytovaní výchovného ustanovenia platné v dôchodkovom poistení družstevníkov (§ 13).

§ 28

Zvýšenie pre bezvládnosť

Dôchodky osôb samostatne hospodáriacich možno zvýšiť pre bezvládnosť dôchodcu až o polovicu za podmienok určených predpismi o sociálnom zabezpečení (§ 31 zákona).

§ 29

Bezodplatné ošetrovanie detí osôb samostatne hospodáriacich v nemocnici

(1) Deťom osôb samostatne hospodáriacich mladším ako 15 rokov poskytuje štát podľa predpisov o preventívnej a liečebnej starostlivosti bezodplatne ošetrovanie po čas ich pobytu v nemocnici popri iných dávkach poskytovaných podľa uvedených predpisov.

(2) Ministerstvo zdravotníctva môže po dohode so Štátnym úradom sociálneho zabezpečenia určiť podrobnosti.

§ 30 **Poistné**

(1) Ročný vyrubovací základ u jednotlivu hospodáriacich roľníkov, z ktorého sa vyrubuje poistné, určí Štátny úrad sociálneho zabezpečenia vyhláškou v úradnom liste so zreteľom na rozlohu pozemkov, výrobnú oblasť, bonitu a kultúru pôdy a spôsob hospodárenia; ročný vyrubovací základ u ostatných osôb samostatne hospodáriacich sa určí pevnými sumami so zreteľom na mzdu odborného zamestnanca v obdobnom postavení.

(2) Poistné za poistenie osôb samostatne hospodáriacich je 10 % a za poistenie spolupracujúcich členov rodiny 11 % vyrubovacieho základu; na úhradu dávok preventívnej a liečebnej starostlivosti poskytovaných jednotlivu hospodáriacim roľníkom, spolupracujúcim členom ich rodín a rodinným príslušníkom pri pracovnom úraze (§ 26) sa platí prirážka k poistnému.

(3) Osoba samostatne hospodáriaca, ktorá je zárobkovo činná na vlastný vrub, platí poistné za seba a spolupracujúceho člena rodiny.

(4) Ustanovenia § 17 ods. 1 a 4 platia obdobne.

§ 31 **Vykonávacie predpisy**

Štátny úrad sociálneho zabezpečenia určí vyhláškou v úradnom liste podrobnosti o vykonávaní dôchodkového poistenia osôb samostatne hospodáriacich, najmä o tom, kedy sa má považovať pracovný pomer osoby, ktorá je zároveň zamestnancom, za trvalý (§ 19 ods. 1), kto sa považuje v pochybných prípadoch za osobu zárobkovo činnú na vlastný vrub (§ 19 ods. 2), kedy poistenie vzniká a kedy zaniká a kedy ručí za poistné manželka alebo spolupodnikateľ.

Tretia časť **Zabezpečenie dôchodcov v nemoci**

§ 32

(1) Dôchodcovia, ktorým sa priznal dôchodok podľa tohto nariadenia, a ich rodinní príslušníci majú nárok na preventívnu a liečebnú starostlivosť. Náležia im tiež dávky obdobné vecným dávkam poskytovaným podľa predpisov o nemocenskom poistení zamestnancov; z peňažných dávok im náleží podpora pri narodení dieťaťa a pohrebné.

(2) Preventívnu a liečebnú starostlivosť poskytujú bezodplatne orgány zdravotníckej správy. Kúpeľnú starostlivosť poskytuje zdravotnícka správa na vrub sociálneho zabezpečenia. Ostatné vecné, ako aj peňažné dávky poskytujú orgány sociálneho zabezpečenia.

(3) Štátny úrad sociálneho zabezpečenia určí po dohode s Ministerstvom zdravotníctva vyhláškou v úradnom liste podrobnosti.

(4) Ustanovenia predchádzajúcich odsekov sa nevzťahujú

a) na dôchodcov, ktorí sú z dôvodov svojej pracovnej činnosti poistení na prípad nemoci a materstva, ani na ich rodinných príslušníkov,

b) na osoby, ktoré sú zúčastnené vojenskej nemocenskej starostlivosti.

Štvrtá časť
Prechodné ustanovenia

§ 33
Vyplácané dávky

(1) Dávky, na ktoré vznikol nárok do 31. decembra 1956 podľa doterajších predpisov o dôchodkovom poistení členov jednotných roľníckych družstiev, osôb samostatne zárobkovo činných a spolupracujúcich členov rodín, sa považujú za dávky podľa tohto nariadenia.

(2) Ďalšie trvanie nárokov na starobné a invalidné dôchodky priznané podľa predpisov zrušených týmto nariadením sa posudzuje podľa ustanovení tohto nariadenia; ak však bola získaná doba poistenia potrebná pre nárok na dôchodok podľa doterajších predpisov, považuje sa pre trvanie nároku na dôchodok za získanú i doba poistenia potrebná podľa tohto nariadenia.

(3) Úrazové dôchodky poskytované podľa doterajších predpisov možno znížiť alebo odňať, len pokiaľ by to pripúšťali doterajšie predpisy.

(4) Nárok na vdovský dôchodok náležiaci k 31. decembru 1956 náleží vdove naďalej i po tomto dni, ak najneskoršie do 31. decembra 1956 dovŕšila 45 rokov.

(5) Výchovné náležiace k vdovskému dôchodku na polosirotu sa považuje za sirotsky dôchodok podľa tohto nariadenia; ak náleží výchovné na viac detí, určí sa výška ich sirotských dôchodkov pomerným dielom z úhrnu výchovného.

(6) Dávky vyplácané k 31. decembru 1956 po zrážke dane zo mzdy sa po tomto dni považujú za dávky vymerané vo výške, v ktorej sa takto vyplácali.

(7) Štátny úrad sociálneho zabezpečenia môže určiť vyhláškou v úradnom liste podrobnosti.

§ 34
Zhodnotenie poistenia osôb samostatne zárobkovo činných, ktoré zaniklo k 30. septembru 1952

Ak vznikne zamestnancovi, ktorý bol poistený do 30. septembra 1952 tiež ako osoba samostatne zárobkovo činná, nárok na dávky dôchodkového zabezpečenia, hľadá sa pri určení priemerného ročného zárobku tiež na vyrubovacie základy zo samostatnej zárobkovej činnosti vykonávanej do tohto dňa, ak je z nich zročné poistné zaplatené najneskoršie v lehote určenej týmto nariadením (§ 21 ods. 1).

Záverečné ustanovenia

§ 35

Pokiaľ sa v tomto nariadení neustanovuje inak, platia pre dôchodkové poistenie družstevníkov a osôb samostatne hospodáriacich primerane ustanovenia zákona:

1. o dobe zamestnania,
2. o prerušení zamestnania,
3. o pracovnom úraze,
4. o vzniku a zániku nároku na dávky,
5. o povinnostiach dôchodcu,
6. o zmene dávky a jej vrátení,

7. o obmedzení výplaty dávok,
8. o výplate dávok inej osobe,
9. o súbehu nárokov na dôchodky,
10. o spôsobe výplaty dávok,
11. o neplatnosti niektorých právnych úkonov,
12. o premlčaní nároku,
13. o vyňatí z daňovej povinnosti,
14. o sociálnej starostlivosti,
15. o organizácii a konaní,
16. o odstránení tvrdostí
a predpisy vydané na vykonanie týchto ustanovení.

§ 36

(1) Vládne nariadenie č. 46/1952 Zb. o úprave národného dôchodkového poistenia členov jednotných roľníckych družstiev, osôb samostatne zárobkovo činných a spolupracujúcich členov rodín, sa zrušuje.

(2) Dokiaľ sa nevydajú predpisy podľa tohto nariadenia, použijú sa doterajšie vykonávacie predpisy, pokiaľ nie sú v rozpore s týmto nariadením.

§ 37

Účinnosť

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. januárom 1957; vykoná ho predseda Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Široký v. r.

